

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS DIREKTĪVA (ES) 2022/1647

(2022. gada 23. septembris),

ar ko Direktīvu 2003/90/EK groza attiecībā uz atkāpi, kura piemērojama bioloģiskajai ražošanai piemērotu lauksaimniecības augu bioloģiskajām šķirnēm

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2002/53/EK (2002. gada 13. jūnijs) par lauksaimniecības augu sugu šķirņu kopējo katalogu ⁽¹⁾, jo īpaši tās 7. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu,

tā kā:

- (1) Komisijas Direktīvas 2003/90/EK ⁽²⁾ mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstu nacionālajos katalogos iekļautās lauksaimniecības augu šķirnes atbilst Kopienas Augu šķirņu biroja (CPVO) izstrādātajiem protokoliem. Konkrētāk, šo protokolu mērķis ir nodrošināt atbilstību noteikumiem par obligāti pārbaudāmām noteiktu lauksaimniecības augu šķirņu pazīmēm un obligātajiem nosacījumiem, ar kādiem šīs šķirnes pārbaudāmas, lai pārliecinātos par atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti (AVS). Attiecībā uz šķirnēm, kuras CPVO protokoli neaptver, minētā direktīva tiecas nodrošināt atbilstību Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (UPOV) pārbaudzu vadlīnijām.
- (2) Cita starpā lauksaimniecības augu šķirnēm jāatbilst Direktīvas 2003/90/EK III pielikumā izklāstītajiem nosacījumiem par saimniecisko īpašību pārbaudi.
- (3) Ir jānodrošina, ka ražotāji var izmantot bioloģiskajai ražošanai piemērotas bioloģiskās šķirnes, kas iegūtas bioloģiskajā selekcijā. Dažas no tām atbilst visu pārējo tās pašas sugas šķirņu AVS kritērijiem, bet citām bioloģiskajai ražošanai paredzētajām šķirnēm ir raksturīga liela atsevišķu reproduktīvo vienību ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība.
- (4) Tāpēc spēkā esošajos CPVO un UPOV protokolos un vadlīnijās noteiktie viendabīguma standarti nav piemēroti bioloģiskajai ražošanai paredzētām bioloģiskajām šķirnēm, kurām raksturīga liela ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība. Turklāt ir jānosaka saimniecisko īpašību pārbaudes principi, kas atbilstu bioloģiskā sektora prasībām.
- (5) Tāpēc ir jāpiedāvā iespēja no spēkā esošajiem AVS pārbaudes protokoliem atkāpties un noteikt tādas saimniecisko īpašību pārbaudes prasības, kas ir labāk pielāgotas bioloģiskajai ražošanai piemērotām bioloģiskajām šķirnēm.
- (6) Līdz ar to vajadzētu būt iespējai spēkā esošos noteiktu sugu šķirņu pārbaudes protokolus pielāgot tā, lai tie atbilstu bioloģiskās lauksaimniecības vajadzībām. Šajā sakarā ir lietderīgi atkāpties no dažiem Komisijas Direktīvas 2003/90/EK 1. panta noteikumiem un noteikt īpašas prasības attiecībā uz saimniecisko īpašību pārbaudi.
- (7) Lai nodrošinātu minēto prasību regulāru izskatīšanu un turpinātu novērtēt, vai tās grozāmas, svītrojamas vai piemērojamas vēl citām sugām, dalībvalstīm līdz 2030. gada 31. decembrim būtu Komisijai un pārējām dalībvalstīm ik gadu līdz 31. decembrim jāziņo par pieteikumu skaitu un AVS un saimniecisko īpašību pārbaudzu rezultātiem.

⁽¹⁾ OV L 193, 20.7.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Direktīva 2003/90/EK (2003. gada 6. oktobris), ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Padomes Direktīvas 2002/53/EK 7. pantā attiecībā uz obligāti pārbaudāmajām pazīmēm un obligātajiem konkrētu lauksaimniecības augu sugu pārbaudes nosacījumiem (OV L 254, 8.10.2003., 7. lpp.).

- (8) Tāpēc Direktīva 2003/90/EK būtu attiecīgi jāgroza.
- (9) Kompetentajām iestādēm un attiecīgajiem profesionālajiem operatoriem vajadzētu dot pietiekami daudz laika, lai pienācīgi sagatavotos, pirms kļūst piemērojami valsts noteikumi, ar ko šī direktīva tiek transponēta.
- (10) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 2003/90/EK

Direktīvu 2003/90/EK groza šādi:

1) direktīvas 1. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Attiecībā uz atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti, neskarot šā punkta otro daļu,

- a) sugas, kas uzskaitītas I pielikumā, atbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti Kopienas Augu šķirņu biroja (CPVO) Administratīvās padomes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaucēju protokolos, kas norādīti minētajā pielikumā;
- b) sugas, kas uzskaitītas II pielikumā, atbilst Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (UPOV) atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaucēju vadlīnijām, kuras norādītas minētajā pielikumā.

Attiecībā uz viendabīgumu, atkāpjoties no pirmās daļas, bioloģiskās šķirnes, kas piemērotas bioloģiskajai ražošanai un ir IV pielikuma A daļā uzskaitīto sugu šķirnes, tā vietā drīkst atbilst minētā pielikuma B daļas nosacījumiem.

Dalībvalstis līdz 2030. gada 31. decembrim Komisijai un pārējām dalībvalstīm ik gadu līdz 31. decembrim ziņo par šķirņu reģistrācijas pieteikumu skaitu un šo bioloģisko šķirņu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes (AVS) pārbaucēju rezultātiem.”;

b) panta 3. punktam pievieno šādu otro un trešo daļu:

“Attiecībā uz saimnieciskajām īpašībām, atkāpjoties no pirmās daļas, bioloģiskās šķirnes, kas piemērotas bioloģiskajai ražošanai un ir IV pielikuma A daļā uzskaitīto sugu šķirnes, tā vietā var atbilst minētā pielikuma B daļas nosacījumiem.

Dalībvalstis līdz 2030. gada 31. decembrim Komisijai un pārējām dalībvalstīm ik gadu līdz 31. decembrim ziņo par pieteikumu skaitu un šo bioloģisko šķirņu saimniecisko īpašību pārbaucēju rezultātiem.”;

2) šīs direktīvas pielikumā izklāstīto tekstu pievieno kā IV un V pielikumu.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2023. gada 30. jūnijam pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Minētos noteikumus tās piemēro no 2023. gada 1. jūlija.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2022. gada 23. septembrī

*Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Stella KYRIAKIDES*

PIELIKUMS

"IV PIELIKUMS

A DAĻA

1. panta 2. punkta otrajā daļā minēto sugu saraksts

Mieži

Kukurūza

Rudzi

Kvieši

B DAĻA

Īpaši noteikumi par bioloģiskajai ražošanai piemērotu lauksaimniecības augu bioloģisko šķirņu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudēm**1. Vispārīgs noteikums**

Bioloģiskajai ražošanai piemērotām lauksaimniecības augu bioloģiskajām šķirnēm piemēro šādus noteikumus.

- 1.1. Attiecībā uz atšķirīgumu un stabilitāti novēro un apraksta visas I un II pielikumā minēto protokolu un vadlīniju aptvertās pazīmes.
- 1.2. Attiecībā uz viendabīgumu novēro un apraksta visas I un II pielikumā minēto protokolu un vadlīniju aptvertās pazīmes, un uz 2. punktā norādītajām pazīmēm attiecas šādi noteikumi:
 - a) šīs pazīmes drīkst vērtēt mazāk stingri;
 - b) ja attiecībā uz šīm pazīmēm 2. punktā ir paredzēta atkāpe no attiecīgā tehniskā protokola, šķirnes viendabīguma līmenis ir līdzīgs salīdzināmu Savienībā vispārzināmu šķirņu viendabīguma līmenim.

2. Atkāpe no tehniskajiem protokoliem**2.1. Mieži**

Ja šķirnes ir miežu (*Hordeum vulgare* L.) šķirnes, šādas pārbaudāmo šķirņu CPVO protokola CPVO/TP-019/5 AVS pazīmes drīkst atšķirties no šādām AVS prasībām attiecībā uz viendabīgumu:

CPVO Nr. 5 —	karoglapa: austiņu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 8 —	karoglapa: maksts vaska apsarme
CPVO Nr. 9 —	akoti: galu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 10 —	vārpa: vaska apsarme
CPVO Nr. 12 —	graudi: zieda plēksnes dzīslu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 16 —	sterilās vārpiņas: vēsums
CPVO Nr. 17 —	vārpa: forma
CPVO Nr. 20 —	akoti: garums
CPVO Nr. 21 —	vārpas ass: pirmā segmenta garums
CPVO Nr. 22 —	vārpas ass: pirmā segmenta izliekums
CPVO Nr. 23 —	vidējā vārpiņa: vārpiņas plēksnes un tās akota garums attiecībā pret graudu
CPVO Nr. 25 —	grauds: zieda plēksnes muguras puses iekšējo sānu dzīslu zobainums

2.2. Kukurūza

Ja šķirnes ir kukurūzas (*Zea mays* L.) šķirnes, šādas pārbaudāmo šķirņu CPVO protokola CPVO-TP/002/3 AVS pazīmes drīkst atšķirties no šādām AVS prasībām attiecībā uz viendabīgumu:

CPVO Nr. 1 —	pirmā lapa: maksts antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 2 —	pirmā lapa: galotnes forma
CPVO Nr. 8 —	skara: vārpiņas plēkšņu antocianīna krāsojums, izņemot pie pamatnes
CPVO Nr. 9 —	skara: putekšņnīcas antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 10 —	skara: leņķis starp galveno asi un sānzariem
CPVO Nr. 11 —	skara: sānzaru izliekums
CPVO Nr. 15 —	stiebrs: balstsakņu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 16 —	skara: vārpiņu blīvums
CPVO Nr. 17 —	lapa: maksts antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 18 —	stiebrs: starpmezglu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 19 —	skara: galvenās ass garums virs zemākā sānzara
CPVO Nr. 20 —	skara: galvenās ass garums virs augstākā sānzara
CPVO Nr. 21 —	skara: sānzara garums

2.3. Rudzi

Ja šķirnes ir rudzu (*Secale cereale* L.) šķirnes, šādas pārbaudāmo šķirņu CPVO protokola CPVO-TP/058/1 AVS pazīmes drīkst atšķirties no šādām AVS prasībām attiecībā uz viendabīgumu:

CPVO Nr. 3 —	koleoptile: antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 4 —	koleoptile: garums
CPVO Nr. 5 —	pirmā lapa: maksts garums
CPVO Nr. 6 —	pirmā lapa: plātnes garums
CPVO Nr. 8 —	karoglapa: maksts vaska apsarme
CPVO Nr. 10 —	pirmā lapa aiz karoglapas: plātnes garums
CPVO Nr. 11 —	pirmā lapa aiz karoglapas: plātnes platums
CPVO Nr. 12 —	vārpa: vaska apsarme
CPVO Nr. 13 —	stiebrs: apmatojums zem vārpas

2.4. Kvieši

Ja šķirnes ir kviešu (*Triticum aestivum* L. subsp. *aestivum*) šķirnes, šādas pārbaudāmo šķirņu CPVO protokola CPVO-TP/003/5 AVS pazīmes drīkst atšķirties no šādām AVS prasībām attiecībā uz viendabīgumu:

CPVO Nr. 3 —	koleoptile: antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 6 —	karoglapa: austiņu antocianīna krāsojums
CPVO Nr. 8 —	karoglapa: maksts vaska apsarme
CPVO Nr. 9 —	karoglapa: lapas plātnes vaska apsarme
CPVO Nr. 10 —	vārpa: vaska apsarme
CPVO Nr. 11 —	stiebrs: augšējā posma vaska apsarme
CPVO Nr. 20 —	vārpa: forma profilā
CPVO Nr. 21 —	vārpas ass augšējais segments: izliektās virsmas apmatojums

- CPVO Nr. 22 — apakšējā vārpiņas plēksne: pleca platums
CPVO Nr. 23 — apakšējā vārpiņas plēksne: pleca forma
CPVO Nr. 24 — apakšējā vārpiņas plēksne: ķīļa zoba garums
CPVO Nr. 25 — apakšējā vārpiņas plēksne: ķīļa zoba forma
CPVO Nr. 26 — apakšējā vārpiņas plēksne: iekšējais apmatojums

V PIELIKUMS

A DAĻA

1. panta 3. punkta otrajā daļā minēto sugu saraksts

Mieži
Kukurūza
Rudzi
Kvieši

B DAĻA

Nosacījumi, kas jāizpilda: bioloģiskajai ražošanai piemērotu bioloģisko šķirņu saimnieciskās īpašības

1. Saimniecisko īpašību pārbaudi veic bioloģiskās ražošanas apstākļos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/848 noteikumiem un jo īpaši 5. panta d), e), f) un g) punkta vispārīgajiem principiem un 12. pantā paredzētajiem augkopības noteikumiem.
2. Šķirņu pārbaudē un pārbaudes rezultātu izvērtēšanā ņem vērā bioloģiskās lauksaimniecības specifiku un mērķus. Pārbauda slimībzturību vai slimībcietību un pielāgošanos dažādiem vietējiem augsnes un klimatiskajiem apstākļiem.
3. Ja kompetentās iestādes nespēj nodrošināt pārbaudi bioloģiskās ražošanas apstākļos vai noteiktu īpašību (arī slimībuzņēmības) pārbaudi, pārbaudi var veikt saskaņā ar kādu no šiem punktiem:
 - a) kompetentās iestādes uzraudzībā – bioloģisko audzētāju telpās vai bioloģiskajās saimniecībās;
 - b) ar mazu resursu ielaidi un minimālu apstrādi;
 - c) citā dalībvalstī, ja starp attiecīgajām dalībvalstīm ir noslēgts divpusējs nolīgums attiecībā uz pārbaudi bioloģiskās ražošanas apstākļos.

Šķirnes saimnieciskās īpašības uzskata par apmierinošām, ja salīdzinājumā ar citām bioloģiskajai ražošanai piemērotām bioloģiskajām šķirnēm, kas uzņemtas attiecīgās dalībvalsts katalogā, tās īpašības kopumā ir tādas, ka vismaz attiecībā uz ražošanu kādā konkrētā reģionā būtu panākts skaidrs uzlabojums vai nu audzēšanas, vai kultūraugu vai no tiem iegūto produktu izmantojamības ziņā. Par īpaši vērtīgām saimniecisko īpašību pārbaudē uzskata labākas lauksaimnieciskās ražošanas īpašības, kas lauksaimniecisko praksi un pārtikas vai barības ražošanu ietekmē tā, ka dod priekšrocības bioloģiskajai lauksaimniecībai.
4. Kompetentā iestāde paredz atšķirīgus pārbaudes nosacījumus, kas ir pielāgoti bioloģiskās lauksaimniecības specifikai, un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma, ja ir pieejamas reproducējamās metodes, savu iespēju robežās pārbauda konkrētas pazīmes un īpašības.”